

ACC. N:R M. 15242:1-2.

Landskap: *Bohuslän* Upptecknare: *Gösta Olsson, Lund*
Härad: *Stängenäs* Berättare: *Pert Larsson, Kyrkostegen*
Socken: *Lyse* Berättarens yrke: *lantbr. hustru*
Uppteckningsår: *1961* Född år *1905 i Lyse*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

*Jordbruk och biverksamhet (smickeriarbete för
stenhövare m. m.)*

s. 1-2.

Min far, Teodor Wallén, föddes 1867 på Skår i Lyse. Farfar Johannes var snickare, dog 96-årig 1932, och han hade lärt upp far till snickare. Teodor fick börja hjälpa sin far i snickeriet redan som småpojke men också vara med och sköta jordbruket, 2 hästar och 4 kor. På 1890-talet gifte han sig, flyttade till köpingen Lysekil och arbetade några år på toffelfabriken där. Var också med och byggde hus i Lysekil, dock inte som egen företagare. Flyttade 1906 tillbaka till Lyse och övertog fädernestället. Sommaren var den stora säsongen för byggenskap, och far var knappt hemma en enda dag då. Skötte gården morgnar och kvällar, men hustru och barn fick mest göra arbetet med jord och djur. Större byggen, Lyse kyrka, Gåsebergs station, hus och lagårdar, hade far tillsammans med 3 Tobiassons. Utom nybyggen åtskilliga reparationsarbeten. Far hade 2 egna söner med sig sen de var mycket unga. Jag har för mig att snickarna hade dagspenning på fars tid, jag tror det var mindre än 2 kr.

Far gjorde möbler men det var inte mycket, mest för eget bruk, - (Julius Tobiasson däremot snickrade en hel del möbler för folk)- vagnskarmar, mjölkkärror, finvagnar, åkslädar, skaklar, underrede till vagnar, hjul.

Hjulmakeriet var vinterarbete. Även farfar Johannes hade gjort hjul, likaså Anton på Sandåker och Emil i Hannevik och Tobiassons gjorde en del men inte så många, för de hade bara handsågar. Far hade bandsåg och gjorde de flesta hjulen i Lyse på sin tid. Det var tungt arbete att göra hjul- mycken borrhning och tappning.

Mycket snickeriarbete blev det för stenkörarna, de var värst till att slita kördonen, kom med hela lass trasiga hjul, underreden, skäggar och förställt till lagning. Det mesta arbetet med hjulen var reparationer: nya hjulstycken (lötar) och ekrar. Far gjorde massor med hjulgångar till stenkörare från stan och till stenkörare och andra bönder i Lyse och från Brastad med. Snickeri av jordbruksredskap var det bara lite, bönderna skötte om sånt själva.

Björkvirke köpte far i regel på Slätteskär, men många hade med sig virke från egna gårdar. Far hade själv snickrar sina verktyg, i den mån de var av trä. Han hade aldrig hjälp på verkstan efter det att sönerna gett sig iväg - gjorde det han hann. Var över 80 år då han slutade på verkstan.

Konkurrens från fabrikerna hade far ingen känning av, för han hade alltid så mycket att göra han kunde hinna med.

Sönerna blev alla 3 snickare och byggmästare, och en av dem brukade dessutom föräldrastället från 1927.